Dosarul nr. 21r-535/24 *(1-23172315-02-21r-19032024)*
Judecător: Dumitru Bosîi

D E C I Z I E
În numele Legii

23 iunie 2025 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu
Judecători: Olga Cojocaru și Vladislav Schibin

A judecat în ordine de recurs, *în lipsa părților*, recursul declarat de condamnatul Vasile Baraboi împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20 februarie 2024, la plângerea condamnatului Baraboi ***** împotriva administrației instituției penitenciare prin care invocă condiții de detenție în instituțiile penitenciare indicând că acestea, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale,–

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 04.12.2023 – 20.02.2024;
Instanța de recurs: 19.03.2024– 23.06.2025.
Procedura înștiințării legale a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de condamnatul Vasile Baraboi împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20 februarie 2024, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

C O N S T A T Ă:

1. Baraboi ***** a înaintat, la 01.12.2023, plângere împotriva administrației instituției penitenciare invocând că a fost și este deținut în penitenciarul nr. 9 Pruncu al ANP, în condiții care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. La data de 12.01.2024, în adresa instanței a parvenit plîngerea suplimentară a condamnatului Baraboi Vasile împotriva administrației instituției penitenciare invocând că a fost și este deținut în penitenciarul nr. 9 Pruncu al ANP, în condiții care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii, condamnatul Baraboi ***** a indicat că, s-a deținut în stare de arest din 15.03.2021 în Penitenciarul nr. 9 - Pruncul în condiții inumane şi degradante.

Consideră că, nu urmează a fi descrise condiţiile din Penitenciarul nr. 9 – Pruncul, deoarece o mare parte a condițiilor în care se deţine şi în prezent au fost constatate prin raportul Avocatului Poporului din 2016 şi delegațiile A.P.C.E., comunicatul din 21 decembrie 2015 precum şi multiple condamnări la CEDO, astfel solicită constatarea

condițiilor de detenție inumane în Penitenciarul nr. 9 - Pruncul şi reducerea termenului de pedeapsă cu calcularea a 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Solicită constatarea încălcărilor art. 3 CEDO, pe perioada cît s-a aflat în stare de arest din 27.10.2023, cu aplicarea în privința sa a prevederilor alin. (5) al art. 4734 CPP.

Suplimentar, prin cerere Baraboi Vasile a solicitat constatarea deținerii sale în condiții inumane și degradante din perioada 15.03.2021, în Penitenciarul nr. 9, în sectorul nr. 7, în celula nr. 13., unde în 11.5 m.p., se dețin 4 condamnați, unde curge acoperișul și e umezeală mereu, mai ales după ploaia din 05.01.2024. În celulă nu a fost făcută reparație, iar umezeala și mucegaiul se mențin, iar tapetele se dezlipesc de pe pereți.

2. *Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 20 februarie 2024*, s-a admis plângerea condamnatului Baraboi ***** împotriva administrației instituției penitenciare prin care invocă condiții de detenție în instituțiile penitenciare indicând că acestea, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale .

S-a constatat faptul că, condamnatul Baraboi ***** a fost deținut pe parcursul perioadei 27.10.2023-20.02.2024 în Penitenciarul nr. 9 al ANP, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale – 118 zile.

Termenul pedepsei definitive stabilit spre executare lui Baraboi ***** prin sentința din 13.03.2019 a judecătoriei Orhei sediul Telenești, se reduce cu 12 zile

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 20.02.2024 a declarat recurs condamnatul Baraboi Vasile prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, și reducerea termenului pedepsei potrivit art. 473[4] CPP conform formulei 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții contrate prevederilor art. 3 CEDO.*

4. Procedura de citare legală a fost executată.

Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.

Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 9 Pruncul, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447

alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. *Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de a respinge recursul declarat de condamnatul Baraboi Vasile împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20 februarie 2024, ca fiind nefondat, reieșind din următoarele considerente.*

În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În conformitate cu art.449 Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.

Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art.469 Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: 17^1) constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Potrivit art. 471 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, care stabilește că, ”(1) Chestiunile specificate la art. 469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. …. (2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4) – 7), 11), 12), 14) - 16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului …

Potrivit art.470 alin.(1) Cod procedură penală, instanța care soluționează chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6)–16), 17^1) și 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.

Art.471 alin.(2) Cod de procedură penală, Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) și 18) poate servi și cererea condamnatului.

6. Din materialele cauzei penale, Colegiul Penal constată că, prin sentința judecătoriei Orhei sediul Telenești din 13.03.2019 Baraboi Vasile a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.27, art.145 alin.(2) lit.a) i), j) și 42 alin.(5) art.145 alin.(2) lit. j) Cod penal , prin aplicarea art.84 alin.(1), art.70 alin.(4) Cod penal, s-a stabilit definitiv pedeapsa de 19 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Începutul termenului de executare a sentinței este din 18.06.2018, sfârșitul termenului de executare a sentinței este la data de 03.06.2036.

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău sediul Ciocana din 31.03.2023, menținută prin Decizia Curţii de Apel Chişinău din 12.06.2023, sa redus cu 379 zile pentru deţinerea în condiţii inumane în Penitenciarul nr.13 - Chişinău, Penitenciarul nr.17 - Rezina, Penitenciarul nr.6 - Soroca.

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău sediul Ciocana din 18.09.2023, s-a redus cu 14 zile pentru deţinerea în condiţii inumane în Penitenciarul nr.9 - Pruncul, pentru perioada 05.10.2020 - 22.02.2021. Pentru perioada din 22.02.2021 - 25.08.2023 respins cererea condamnatului, în care invocă detenţia în condiţii inumane în Penitenciarul nr.9 - Pruncul ca neîntemeiată.

Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 25.01.2024, a fost menținută încheierea Judecătoriei Chişinău sediul Ciocana din 18.09.2023.

7. Potrivit raportului prezentat de administrația instituției Penitenciare, Baraboi Vasile este deținut în penitenciarul nr. 9 Cricova al ANP din 05.10.2020 - 25.08.2023 (data prezentării raportului de către administrația penitenciarului nr.9 Pruncul).

Colegiul Penal constată că, în plângerea înaintată, condamnatul Braboi Vasile solicită reducerea termenului din pedeapsa stabilită în baza circumstanțelor ce cad sub incidența prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în temeiul art. 473^2 -473^4 CPP, pentru aflarea sa în Penitenciarul nr. 9 Pruncul.

Conform prevederilor art.473^2 alin.(5) CPP, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Plângerea pendinte a fost înregistrată pe rolul instanței la data de 01.12.2023, astfel a fost depusă cu respectarea termenului stabilit de lege, pe parcursul detenției sale.

Or, cu adevărat, potrivit prevederilor art.473^2 alin.(5) Plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție, or condamnatul s-a adresat cu plângere la 27.11.2023, care la moment se deținea în Penitenciarul nr. 9 Pruncul ceea ce indică că s-a adresat în interiorul termenului.

Colegiul penal relevă că în plângerea adresată, petiționarul Baraboi Vasile reclamă condiții inumane de detenție doar în raport cu administrația Penitenciarului nr. 9 Pruncul, astfel plângerea a fost depusă pe parcursul detenției acestuia în respectivul penitenciar în perioada 05.10.2020 - 25.08.2023, drept urmare aceasta este considerată ca admisibilă spre examinare în latura referitoare la perioada sus-indicată, întrucât a fost depusă cu respectarea termenului stabilit de lege în acest sens.

8. Examinând raportul prezentat de reprezentantul instituției penitenciare nr. 15 Cricova, Colegiul penal susține poziția instanței de fond și anume că faptele invocate de Baraboi Vasile în Penitenciarul nr. 9 Pruncul pentru perioada 05.10.2020 - 25.08.2023, s-au confirmat în totalitate, acestea purtând în opinia instanței de recurs un caracter evident probat.

Astfel, administrația instituției penitenciare nu a probat faptul că i-a asigurat deținutului Baraboi Vasile condiții decente de trai în perioada aflării lui în custodia statului, care ar corespunde prevederilor legale şi nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or argumentele enunțate în raportul menționat supra, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident declarativ, care nu corespund standardelor internaționale ce ar exclude un tratament inuman şi/sau degradant al deținutului. CtEDO a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Aceasta interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62). La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).

CtEDO a constatat că anumite condiții de trai ale deținuților constituie tratamente inumane și/sau degradante, și anume: suprapopularea din penitenciare – consideră că fiecare deținut trebuie să aibă un spațiu de cel puțin 4 m2 (cauza Ostrovar v. Republica Moldova, hotărârea din 13.09.2005, § 80); celulele nedotate (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 46), cu acces limitat sau lipsa accesului la lumina zilei (cauza Alver v. Republica Moldova, hotărârea din 08.11.2005, § 53), puțin sau deloc încălzite, fără sistem de ventilare, insalubre; lipsa posibilităților de recreare; lipsa hranei (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 43- 44); lipsa unei asistențe medicale corespunzătoare (cauza Holomiov v. Republica Moldova, hotărârea din 07.11.2006).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească

nivelul de suferință inerent detenției şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26.10.2000, § 94).

Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum şi durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13.09.2005, § 80). Curtea a considerat un tratament ca fiind „degradant", atunci când s-a cauzat victimelor sentimente de frică, îngrijorare și inferioritate capabile să le umilească și să le înjosească (Kudla v. Poland [GC], nr. 30210/96, § 92, ECHR 2000-XI). Pentru a determina dacă o anumită formă de tratament este „degradantă" în sensul articolului 3, Curtea va lua în calcul dacă scopul acestui tratament a fost de a umili și înjosi persoana și dacă, în ceea ce privește consecințele, acest tratament a afectat negativ personalitatea ei, într-un mod incompatibil cu articolul 3. Chiar și absența unui asemenea scop nu poate exclude categoric o constatare a violării articolului 3 (Raninen v. Finland, hotărâre din 16 decembrie 1997, Reports of Judgments and Decisions, 1997-VIII, pp. 2821-22, § 55, şi Peers v. Greece, nr. 28524/95, § 74, ECHR 2001-III).

9. Din considerentele enumerate supra, instanța de recurs reține că condamnatul Baraboi Vasile, în plângerea înaintată, a solicitat aplicarea în privința sa a prevederilor art. 473^2-473^4 CP, cu reducerea termenului general din pedeapsa stabilită în baza circumstanțelor ce cad sub incidența prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în partea ce ține de condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 9 Pruncul pentru perioada, 05.10.2020 - 25.08.2023.

Potrivit celor expuse în raportul instituției penitenciare, pe perioada detenției, celulele în care a fost deținut condamnatul Baraboi Vasile, sunt dotate cu un bloc sanitar, separat de restul încăperii prin perete și ușă, lavoar, pat, lingerie, masă, noptieră, lumina artificială și naturală. Starea sanitară este satisfăcătoare. Încăperile se aerisesc regulat prin intermediul unui oberliht, gunoiul este evacuat în locurile speciale amenajate, celule se încălzesc centralizat și temperatura în perioada rece a anului nu este mai joasă de 18C.

Apa potabilă este clorată conform cerințelor sanitare igienice. Apa se examinează bacteriologic conform graficului special și conform investigațiilor laboratorului. Respectarea igienei personale: conform Hotărârii de Guvern nr. 609 din 25.06.2006 condamnații lunar primesc obiecte de toaletă şi menaj, sunt asigurați cu accesorii de pat după necesitate în baza rapoartelor depuse de către Secţia reintegrare socială.

Totodată se poate de remarcat că, în penitenciar funcționează o baie asigurată cu apă caldă, astfel condamnații au acces la baie cel puţin o dată pe săptămână. De asemenea pe teritoriul penitenciarului activează o spălătorie de haine, care este înzestrată cu maşini de spălat automate. În ospătăria penitenciarului se menține curățenia, bucatele sunt preparate calitativ și se distribuie condamnaților de trei ori pe zi conform HG nr.609 din 29.05.2006.

Faţă de cele ce precedă, Colegiul penal reține că pentru susținerea alegațiilor inserate în raportul prezentat de instituţia penitenciară, nu au fost prezentate careva mijloace de probă care ar certifica cele afirmate.

Mai mult ca atât, criteriul de suprapopulare a celulelor în situația lui Baraboi Vasile s-a adeverit, fapt recunoscut însuși de instituția penitenciară prin raportul prezentat.

Aşadar, în partea ce ține de condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale din Penitenciarul nr. 9 Pruncul pentru perioada 05.10.2020 – 20.02.2024, (data examinării plângerii în fond), privind supraaglomerarea, Colegiul penal reține că, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, la punctul 464, se stipulează că ”Fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m.p., care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții”.

Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 şi 2018 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m2 de spațiu locativ per deținut şi de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Totodată, Colegiul penal denotă că la aprecierea încălcării art. 3 CEDO nu pot fi luate în considerație doar criteriile principale cum ar fi: suprafața ce revine fiecărui deținut, condiții sanitare, dar şi sistemul de canalizație, cantitatea şi calitatea hranei, accesul la servici medicale, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existența lingeriei de pat, a hainelor, care în general în sistemul penitenciar din RM nu ating un prag minim de suficientă.

Totodată Colegiul reține că în speță sunt aplicabile rapoartele Comitetului pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante (CPT), cât şi practica CEDO, în ceea ce privește condițiile sanitare, iluminarea şi ventilarea, aceste probleme persistă în majoritatea încăperilor locative ale penitenciarelor din Republica Moldova, excepție fiind instituția penitenciară nr. 1 din Taraclia, nr. 7 Rusca şi nr. 17 din Rezina, prin urmare în Penitenciarul nr. 9 Pruncul persistă condițiile inumane și degradante invocate de condamnat.

Prin urmare reieșind din situația descrisă în rapoartele prezentate, este evident că cel puțin sub aspectul detenției în condiții de supraaglomerare, accesul la apă potabilă, la duș, condiții de igienă și sanitare față de condamnat nu a fost respectată pe perioada de detenție, or în cererea sa, condamnatul Baraboi Vasile a invocat aflarea sa pe parcursul unei perioade de timp, în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, în condiții inumane și degradante.

Astfel, instanța de recurs reține că, în perioada din 05.10.2020 – 20.02.2024, (data examinării plângerii în fond), condamnatul a fost deținut în celule unde nu i-a fost asigurat spațiul minim de 4 m.p.

Reprezentantul penitenciarului nu a combătut declarațiile condamnatului, care indică la supraaglomerarea celulei nr. 13 din din sectorul nr. 7, fiind deținute 4 persoane în perimetru de 11.5 m.p.. Or, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, la punctul 464, se

stipulează că ”Fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m.p., care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții”.

De precizat că, în mai multe cauze, Curtea a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în Penitenciarul nr. 9 - Pruncul.

Aceasta notează că, în repetate rânduri, a constatat încălcarea articolului 3 din Convenție în privința acestui penitenciar (cauza Shishanov c. Moldovei, 15 decembrie 2015, § 127), însă această problemă sistemică continuă să persiste. În cauza Miron vs., Republica Moldova, abordând pretinsa violare a Articolului 13 din Convenție, Curtea a reiterat că a examinat de numeroase ori problema remediilor interne privind precaritatea condițiilor de detenție din Moldova (a se vedea Şarban v. Republica Moldova, nr. 3456/05, §§ 57-62, 4 octombrie 2005; Holomiov v. Republica Moldova, nr. 30649/05, §§ 101-107, 7 noiembrie 2006; Istratii şi alţii v. Republica Moldova, nr. 8721/05 şi altele, § 38, 27 martie 2007; Mitrofan v. Republica Moldova, nr. 50054/07, §§ 32 şi 33, 15 ianuarie 2013; Segheti v. Republica Moldova, nr. 39584/07, § 22, 15 octombrie 2013; Shishanov v. Republica Moldova, nr. 11353/06, §75, 15 septembrie 2015; Mescereacov v. Republica Moldova, nr. 61050/11, §15, 9 februarie 2016), şi de fiecare dată a concluzionat că remediile sugerate de Guvern erau ineficiente. Curtea a considerat că existența unor remedii eficiente, privind plângerea reclamantului în baza Articolului 3, nu a fost probată nici în prezenta cauză şi, astfel, a fost constatată încălcarea Articolului 13 din Convenție. În cauza Malai vs., Moldova, din 13.11.2009. Curtea reamintește că principiile generale eu privire la condițiile de detenție au fost stabilite în hotărârea Ostrov ar v. Moldova (no 35207/03, §§ 76-79, 13 septembrie 2005). CEDO notează că toate declarațiile reclamantului corespund constatărilor făcute de CPT în rapoartele sale în ceea ce privește instituțiile de detenție din subordinea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Constatările CPT oferă cel puțin într-o anumită măsură o bază temeinică pentru evaluarea condițiilor în care a fost deținut reclamantul (a se vedea pentru un alt exemplu cînd Curtea u luat în considerație rapoartele CPT, Kehayov v. Bulgaria, nr 41035/98, § 66, 18 ianuarie 2005). Guvernul a negat cele mai multe acuzații menționând că rapoartele CPT, nu erau actuale şi că penitenciarul a fost renovat cu o lună înaintea detenției reclamantului acolo, totuși, el nu a prezentat vre-o probă în susținerea declarațiilor sale cu privire la renovare (a se compara cu Ostrovar. citată mai sus par. 80). Mai mult (Guvernul nu a contestat unele acuzații aduse de reclamant, cum ar fi lipsa hranei adecvate, faptul că în celulă ardea în permanență o lumină electrică foarte slabă, faptul că facilitățile sanitare nu erau separate de restul celulei şi faptul că la eliberarea sa din detenție corpul reclamantului era acoperit cu mușcături de insecte. În astfel de circumstanțe, Curtea consideră că suferința îndurată de către reclamant a depășit nivelul inevitabil inerent detenției şi a atins un nivel de severitate contrar articolului 3 al Convenției.

10. Instanța de recurs atestă că, reprezentantul penitenciarului nu a probat faptul că condamnatul s-a deținut în celule în care, i-a asigurat condiții decente de trai în perioada aflării lui în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, care ar corespunde prevederilor legale și nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or, argumentele enunțate în raportul instituției

penitenciarului despre asigurarea minimului necesar, sunt combătute de argumentele prezentate instanței de petiționar Colegiul menționează că, condamnatul a invocat aflarea sa în penitenciar în celule cu condiții nesatisfăcătoare, care pot fi considerate ca fiind degradante.

Or, s-a stabilit că în cadrul examinării cauzei, reprezentantul penitenciarului nu a contrazis prin probe argumentele părții petiționare privind celulele insalubre în care s-a deținut în penitenciarele vizate.

La caz, Colegiul penal reține că, reieșind din situația descrisă în rapoartele prezentate, este evident că cel puțin sub aspectul detenției în condiții de supraaglomerare, celule insalubre și nereparate, față de condamnat nu a fost respectată pe perioada de detenție.

Contrar recomandărilor precitate, studiind rapoartele prezentate de către administrația instituției penitenciare Penitenciarul nr. 9 Pruncul a stabilit că, s-a prezentat o informație generală cu privire la suprafața ce revine unui deținut în celulele în care a fost deținut Baraboi Vasile, din care reiese, că în general suprafața standard de 4 m² per deținut, nu a fost probată inclusiv și respectarea condițiilor referitor la accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai, că deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, or sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare (art.473^3 alin. (2) din CPP).

Subsecvent, instanța de recurs reține că, alegațiile reprezentatului Penitenciarului, la aceste aspecte, sunt declarative și lipsite de suport probatoriu, or luând în considerație dificultățile cu care s-a confruntat Baraboi Vasile, pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, au depășit nivelul de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Colegiul penal nu neglijează posibilitatea survenirii unor îmbunătățiri ale condițiilor de detenție în perioada ulterioară constatărilor efectuate de către aceste instituții, însă în lipsa unor probe ale administrației instituției penitenciare în care s-a aflat condamnatul, care ar fi răsturnat prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către ultimul, duc la concluzia că alegațiile din cererea pendinte sunt justificate.

Mai mult examinând raportul prezentat de reprezentantul instituției Penitenciare, Colegiul penal susține poziția instanței de fond că în raportul menționat a fost prezentată o informație generală, astfel faptele invocate de Baraboi Vasile poartă în opinia instanței de recurs un caracter evident probat.

Totodată, este de menționat că, administrația instituției penitenciare nu a probat faptul că i-a asigurat deținutului Baraboi Vasile condiții decente de trai în perioada aflării lui în custodia statului, care ar corespunde prevederilor legale şi nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or, argumentele enunțate în raportul prezentat, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident declarativ, care nu corespund

standardelor internaționale ce ar exclude un tratament inuman şi/sau degradant al deținutului.

Or, potrivit alegațiilor condamnatului referitor la condițiile nesatisfăcătoare, Colegiul penal alăturat instanței de judecată menționează că, probele anexate în raport nu combat argumentele condamnatului, iar ca urmare se consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale pe parcursul perioadei 05.10.2020 – 20.02.2024, (data examinarea plângerii în fond), în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, pe un termen de 118 zile, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

11. Totuși, având în vedere că, la soluționarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanță a încălcărilor privind condițiile de detenție care au afectat grav drepturile petentului, ci şi stabilirea unei reduceri a pedepsei care variază de la 1 zi la 2 zile, în dependență de gradul şi intensitatea suferințelor, în continuare instanța va analiza şi alegația invocată de către petent în plângerea depusă.

Se consideră necesar de a preciza că, la 28 februarie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat mai multe decizii în cauzele Baban şi alţii c. Moldovei, Bulgacov şi alţii c. Moldovei, Cobîlceanu şi alţii c. Moldovei, Filat şi alţii c. Moldovei, Condreanu şi alţii c. Moldovei, Grigoraş şi alţii c. Moldovei şi Talambuţa şi alţii c. Moldovei, unde reclamanții s-au plâns în faţa Curții în baza art. 3 CEDO, invocând condițiile materiale inadecvate de detenție şi, în unele cereri, lipsa asistenței medicale corespunzătoare, precum şi lipsa unui remediu efectiv pentru realizarea drepturilor lor.

Astfel, făcând referire la decizia pronunțată anterior la data de 28 februarie 2019 în cauza Draniceru c. Moldovei, şi având în vedere noul remediu preventiv compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție în baza Legii nr. 163 din 20 iulie 2017 (în vigoare din 01 ianuarie 2019) şi Legii nr.272 pentru modificarea Codului de procedură penală, Curtea a considerat că, în principiu, acesta ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenției provocate de anumite condiții precare de detenție. Curtea a considerat că, noul remediu instituit prin Legile nr. 163 şi n. 272 este adoptat, în principiu, în conformitate cu criteriile enunțate în cauza Şişanov c. Moldovei, şi că el ar putea fi considerat a priori efectiv pentru contestarea condițiilor inadecvate de detenție din Republica Moldova, astfel încât Curtea a declarat respectivele cereri inadmisibile din cauza neepuizării remediului național în acest sens.

Prin urmare, având în vedere prevederile art. 473^2 alin.(4) CPP, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. Iar alin.(5) al acelaşi norme indică că în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune

reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente (art. 473^4 CPP modificat prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023)

Potrivit art. 385 alin.(5) din Codul de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

Prevederile art.473^2 alin.(2)–(2^5) şi (5), art.473^3 alin.(3) şi art.473^4 alin.(1)–(5^1) se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condițiilor de detenție (art. 385 CPP modificat prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023).

Deoarece mecanismul de calcul al reducerilor respective stabilite în art. 385 alin.(5) și 473^4 CPP a fost modificat, fiind în esență identic, fără a se face deosebire în dependență de statutul persoanei deținute, este inutilă stabilirea exactă a perioadei în care deținutul s-a aflat în detenție în calitate de prevenit și a celei în care acesta s-a deținut în calitate de condamnat.

În temeiul prevederilor art. 473^2 alin.(3) CPP, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, Colegiul reține că condamnatul Baraboi Vasile, s-a aflat în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, în condiții precare de detenție perioada continuă de la 05.10.2020 – 20.02.2024, (data examinarea plângerii în fond), pe un termen total de 118 zile și în corespundere cu dispozițiile normei citate anterior, Colegiul apreciază întemeiată soluția instanței de judecată prin care a rotunjit termenul pedepsei executat în condiții inumane de către condamnatul menționat în favoarea acestuia, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, justificativ a fost stabilită reducerea de 1 zi pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât din termenul pedepsei stabilite lui Baraboi Vasile să se reducă cu 12 zile, pentru perioada de aflare în condiții precare în Penitenciarul nr. 9 Pruncul.

Colegiul apreciază, remediul aplicat în speța dată, precum unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate, iar în lipsa unor argumente plauzibile în cererea de recurs, se atestă că, în speță s-au adeverit alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, or, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul

pe parcursul detenției sale, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenția pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Colegiul, lecturând textul recursului declarat de condamnatul Baraboi Vasile, constată că recurentul nu au invocat nici-unul din temeiurile specificate la art. 444 alin. (1) Cod de procedură penală. Or, simplul dezacord al unei părți la proces cu soluția instanței de judecată nu poate servi drept temei pentru casarea unei hotărî legale și întemeiate.

Referitor la dezacordul recurentului, cu privire la cuantumul zilelor ce au fost reduse prin aplicarea mecanismului compensatoriu, instanța de recurs consideră că reducerea stabilită de instanța de fond este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe.

În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

12. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de condamnatul Baraboi Vasile împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20.02.2024, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că încheierea instanței de fond este legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost constatate.

13. În conformitate cu art. art. 437 alin. (1) pct. 4), 448, 449 alin. (1) pct. 1), lit. a), 472 Cod de Procedură Penală al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Recursul declarat de condamnatul Baraboi Vasile împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 20 februarie 2024, potrivit căreia s-a admis plângerea condamnatului Baraboi ***** împotriva administrației instituției penitenciare prin care invocă condiții de detenție în instituțiile penitenciare indicând că acestea, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, *se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea încheierii contestate fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: ***Oxana Robu***

Judecător: ***Olga Cojocaru***

Judecător: ***Vladislav Schibin***

În conformitate cu prevederile alin. 8 art.339 Cod de procedură penală, dacă unul dintre judecătorii completului de judecată nu are posibilitatea de a semna hotărîrea, în locul lui semnează preşedintele şedinţei, iar dacă şi acesta este în imposibilitate de a semna, în locul lui semnează preşedintele instanţei. În toate cazurile, în hotărîre se menţionează cauza imposibilităţii de a semna.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 20 iunie 2025, a fost aprobat raportul de nepromovare a evaluării externe de către judecătorul Oxana Robu.

Potrivit art.18 alin.(5) din Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, hotărârea consiliului respectiv cu privire la nepromovarea evaluării are ca efect eliberarea din funcție a judecătorului sau, după caz, a procurorului.

Totodată potrivit art.19 alin.(3) din legea supra indicată depunerea contestației suspendă executarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, a Consiliului Superior al Procurorilor. În perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție, iar procurorul vizat nu poate emite acte procesuale pentru realizarea atribuțiilor prevăzute la art. 52 alin. (1) pct. 22), 23), 25) și la art. 53^1 alin. (2) lit. c)–d) și h) din Codul de procedură penală nr. 122/2003.

Din considerentele expuse, în locul președintelui completului, judecătorul Robu Oxana, semnează vicepreședintele interimar al Curții de Apel Centru, Spoială Alexandru.

Vicepreședintele interimar al
Curții de Apel Centru ***Spoială Alexandru***